

Rekonstrukce tiskárny, Praha

Autoři: Štěpán Kubíček, Martina Buřičová **Dokončeno:** 2008

Přístavba výtahové šachty i dvoupodlažní nástavba vytváří s původním objektem příkladnou jednotu. Nepřehlédnutelnou součástí nástavby je basketbalové hřiště na střeše.

FOTO ANDREA THIEL LHOTÁKOVÁ, TOMÁŠ NOVÁK

ADAM GEBRIAN
architekt, kritik, teoretik
a propagátor architektury

Areál, kde dnes sídlí tiskárna AF BKK, vznikl ve 30. letech jako sídlo firmy Továrna barev Weissberger a spol., za socialismu tu přebýval Výzkumný ústav barev a laků. Už původní stavba si vyžádala robustní železobetonovou konstrukci, která byla pro pozdější tiskárenské použití velmi výhodná, přesto musely být zesíleny stropní konstrukce pomocí spřažené betonové desky. Není totiž nic těžšího než papír. Největší zatížení na metr čtvereční tradičně vykazují knihovny, ale tiskárny, které potřebují skladovat vytištěné materiály, si s nimi příliš nezadají.

Běh na dlouhou trať

Štěpán Kubíček a Martina Buřičová začali na proměně celého areálu pracovat takřka před deseti lety. Výsledkem jejich snažení je celková úprava parteru a organizace dopravy, interiér obchodního oddělení, vstupní objekt s kancelářemi majitelů, a především rekonstrukce největší a nejvyšší stavby, která je napojena oplechovaným mostem na hlavní tiskárenskou halu.

Nejzajímavějším objektem celé

Než se klient s architektem doberou špičkového výsledku, častokrát tomu předchází několik let vzájemného poznávání. Spolupráci je třeba nejdříve vyzkoušet na drobnostech, úpravách interiéru, až pak následuje zásadnější realizace. Tak tomu bylo i v pražských Vysočanech.

ho areálu je čtyřpodlažní úzký, velmi dlouhý objekt. Je využíván k mnoha účelům. Částečně absorboval rozšíření tiskárny ze sousedního objektu, je ale také sídlem grafického studia a v přízemí má ateliér malíř Josefa Achra. Ostatně část objektu zůstává prázdná a občas slouží jako prostor pro prezentace škol uměleckého zaměření. K rekonstruovanému objektu přibyla v severní části přístavba pro nákladní výtah, nejviditelnějším novým prvkem se ale stala dvoupodlažní nástavba s prostory určenými pro pobývání majitelů a jejich přátel.

Uvnitř budovy došlo jen k úpravám hygienického zázemí, jinak není prostor takřka vůbec dělen, a pokud ano, pak celoprosklenými přčkami. Nosná ocelová konstrukce přístavby i nástavby reflektuje

členění dané železobetonovým skeletem původního domu. Okna v bytech se dají zastínit spuštěním plechových rolet, které jsou designově shodné s vnějším oplechováním nástavby. Světlo do bytů přichází z velkorysého světlíku.

Přístavba korunovaná hřištěm na střeše

Z horní nástavby je přístupný asi nejpřekvapivější výsledek úprav – basketbalové hřiště, jehož klec rovněž tvoří masivní ocelová konstrukce. Architekti pro ně navrhli i atypické pozinkované konstrukce nesusoucí koše. Z velké dálky viditelný a z kontextu okolní zástavby vystupující prvek působí jako výrazný poutač na budovu a funguje lépe než jakýkoliv billboard. Hřiště bylo zpočátku velmi využíváno, za-

městnanci tiskárny si dokonce zorganizovali vlastní ligu.

Z vnějšího pohledu bylo pro stavbu charakteristické především jeho velkorozměrové mřížové zasklení. Velká okna dělily mimořádně subtilní rámy do drobných tabulek. Architekti rekonstrukce si dobře uvědomovali, že zachování tohoto členění bude pro celkový výraz objektu klíčové. Původní zasklení pochopitelně neodpovídalo dnešním nárokům na tepelnou izolaci. Čím je ale nahradit? Řešení se nakonec našlo: nová okna z nečleněných velkoformátových dvojskel z vnější i vnitřní strany doplňuje pozinkovaná, na černo natřená mříž. Nemá žádnou jinou funkci než estetickou a věrně replikuje subtilitu původního členění. Zvnějšku působí dům jednotně, čemuž napomáhá neutrální barevnost v odstínech šedé, kterou si autoři vypůjčili z barevnosti tiskářských strojů. Zvýrazněná je jen střední část, provedená v černé barvě. Vnitřní prostory se už přece jen liší. S trochou nadsázky by se dalo říci, že čím výše se v domě nacházíte, tím vyšší je interiérový standard. Nejlépe je to viditelné na podlahách: asfalt postupně přechází v beton přes průmyslové stěrkové podlahy až po dřevěné parkety. Podobně je to u stropních konstrukcí, od odhalených po skryté.

V přízemí zaujme ke stropu připravená drátěná konstrukce, ze které je možné táhnout libovolně technické instalace, ať už elektrické vedení, osvětlení, nebo třeba odsávání. Přízemí je tak vpravdě multifunkčním prostorem, ve kterém se může odehrát takřka cokoliv, co se vejde do prostorových rozměrů objektu.

Co se má správně zbourat?
V době, kdy rekonstrukce probíhala, patřila recenzovaná budova k nejvyšším v okolí. To již bohužel dávno není pravda. Na pozemcích po zlikvidované CKD vznikla pestrobarevná bytová zástavba. Kromě toho, že je cokoli, jen ne kvalitní, přinesla jeden velký problém: měřítka. Pokud byste hledali důkaz bezkonceptnosti bytové výstavby po roce 1989, zajďte do pražských Vysočan, najdete tu opravdu úžasný studijní materiál.

Areál tiskáren obklopený novostavbami začíná působit jako (drobný) dinosaur těsně před vyhytním, jako historický anachronismus. Otázkou je i jeho budoucnost vzhledem ke složité situaci v polygrafickém průmyslu. Architektonická kvalita stavby je ale taková, že se o jeho budoucí využití příliš neobávám. Výhled ven z něj však bude nadlouho skličující. Muselo to být krásné prostředí, s nerušeným výhledem na zalesněné horizonty. Bohužel už není a asi ani nebude. Že bychom v blízké budoucnosti začali bourat stavby vzniklé po roce 1989, se asi nedá čekat. Přestože by si to mnohé z nich zasloužily. A mnohem spíše než leckteré z těch, které vznikly za socialismu.

FAKTA

Autoři: Štěpán Kubíček, Martina Buřičová
www.caraa.cz

Spolupráce: Zuzana Pízová, Ondřej Kramolíš

Investor: AF BKK, s. r. o.
Náklady: 43 milionů korun

Návrh: listopad 2003
Projekt: květen 2005
Realizace: listopad 2008

Přístavba domu s kancelářemi vedení podle plánů ateliéru caraa byla dokončena v roce 2005 (foto vlevo). Ve dvoupodlažní nástavbě hlavního objektu ze 30. let jsou loftové byty (foto uprostřed). Zachování původního „průmyslového“ členění velkorozměrových oken bylo pro úspěch výrazu rekonstrukce klíčové (foto vpravo).

FOTO ANDREA THIEL LHOTÁKOVÁ, TOMÁŠ NOVÁK